

κέντρο υποδοχής και φιλοξενίας αστέγων

σπουδάστριες:

Κατερίνα Κωνσταντίνου

Μυρτώ Μπίτσα

επιβλέπων καθηγητής:

Σ. Σταυρίδης

σύμβουλος καθηγητής:

Μ.Μάνιος

Μάρτιος 2016_

Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο

Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών

περιεχόμενα:

0. εισαγωγή	2
1. έλλειψη στέγης	3
2. είδη υποστηρικτικών δομών	5
3. προβλήματα	7
4. κεντρική ιδέα και σενάριο	9
5. χωροθέτηση	11
6. ιστορικό και υπάρχον κέλυφος	13
7. πρόταση	16
8. διαγράμματα χώρων	17
9. επέμβαση	20
10. σχέδια	21
11. παράρτημα	37

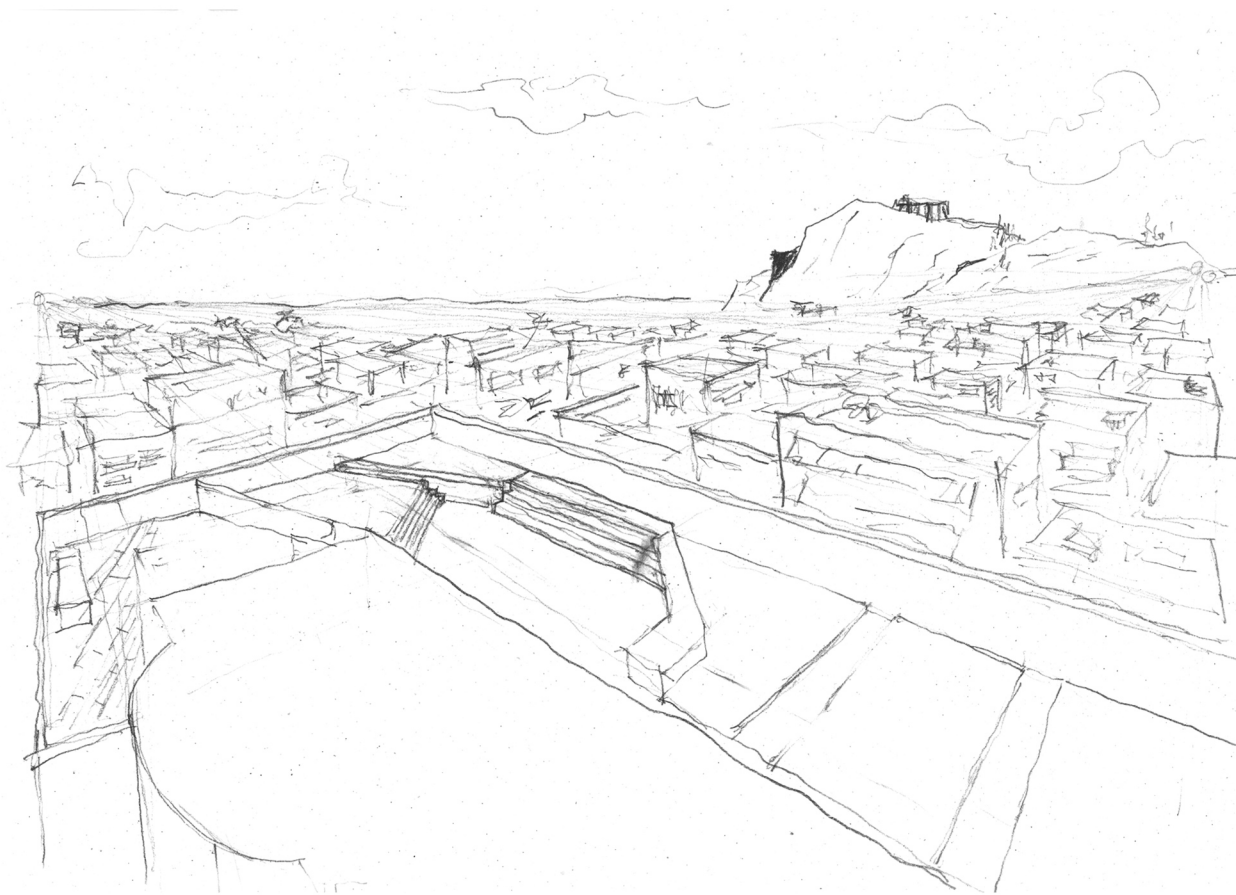
Ευχαριστούμε θερμά τους φίλους μας:

Γιάννη, Αθανασία, Χάρη, Αντώνη, Νάνσυ, Δήμητρα,
Κωνσταντίνα, Έλλη, Έκτορα, Μαρία, Λιάνα, Χριστίνα,
Γιάννη Κ., Γιώργο, Ιωάννα, Βάσια, Χριστίνα Ρ. & Ντρου

για την πολύτιμη βοήθειά τους, χωρίς την οποία δε θα είχαμε φέρει
εις πέρας την παρούσα διπλωματική εργασία.

Αποφασίσαμε να ασχοληθούμε με το ζήτημα της αστεγίας καθώς θεωρούμε ότι η κοινωνική ομάδα των αστέγων χαρακτηρίζεται από πολύ μεγαλύτερη πολυμορφία από ότι αντιμετωπίζεται σήμερα. Η παρούσα διπλωματική εργασία αποτελεί μια προσπάθεια σχεδιασμού μιας δομής που να αναγνωρίζεται και να διαχειρίζεται την πολυμορφία αυτή. Προσπαθήσαμε να ορίσουμε ολόκληρο το φάσμα της αστεγίας και προτείνουμε συνειδητά τη συγκέντρωση πολλών διαφορετικών λειτουργιών και υπηρεσιών τις οποίες χρειάζονται όσες/- οι αντιμετωπίζουν την αστεγία, ώστε να ξεπεραστούν τα εμπόδια της απόστασης και της γραφειοκρατίας. Συγκεκριμένα επιλέγουμε να συνδυάσουμε υπηρεσίες ύπνου, σίτισης, καθαριότητας αλλά και ιατρικές, πολιτιστικές, νομικής υποστήριξης και ψυχοκοινωνικές.

Προτείνουμε, λοιπόν, επανάχρηση του παλιού κτιρίου του Εφετείου, στην οδό Σωκράτους στην περιοχή της Ομόνοιας ως κέντρο υποδοχής και φιλοξενίας αστέγων. Ο στόχος είναι το συγκεκριμένο κτίριο να αποτελέσει σημείο αναφοράς στην περιοχή, να είναι εντοπίσιμο και προσβάσιμο, να αναφέρεται και στον κόσμο της γειτονιάς και γενικότερα να αποτελεί ένα καταφύγιο για όσους ανθρώπους βιώνουν το φάσμα της αστεγίας.

.1 έλλειψη στέγης

η έννοια της στέγης

Για τον προσδιορισμό της έννοιας του αστέγου χρησιμοποιούμε την ευρωπαϊκή τυπολογία για την έλλειψη στέγης και τον αποκλεισμό από την κατοικία, ονόματι Ethos, που έχει αναπτύξει η FEANTSA, δηλαδή η Ευρωπαϊκή ομοσπονδία οργανώσεων που εργάζονται με τους αστέγους. Η τυπολογία αυτή ξεκινά από την παραδοχή τριών διαστάσεων που συνιστούν την έννοια της «στέγης», η έλλειψη των οποίων περιγράφει αντίστοιχα την αστεγία:

- 1_ Το να έχει κάποιος σπίτι σημαίνει ότι έχει ένα κατάλληλο οίκημα (ή χώρο) στο οποίο το άτομο και η οικογένειά του έχουν την αποκλειστική κυριότητα (φυσική διάσταση)
- 2_ Το να είναι κανείς σε θέση να διαθέτει προσωπικό χώρο και να απολαμβάνει τις κοινωνικές του σχέσεις (κοινωνική διάσταση)
- 3_ Το να έχει κανείς έναν νόμιμο τίτλο για την ιδιοκτησία ενός χώρου (νομική διάσταση)

το φάσμα της αστεγίας

Η παραπάνω ανάλυση οδηγεί σε 4 κύριες διαφοροποιήσεις:

_άστεγοι στο δρόμο	<i>άτομα που κοιμούνται σε δημόσιους χώρους, σε υπνωτήρια για επείγουσες περιπτώσεις</i>
_έλλειψη κατοικίας	<i>διαμονή σε ξενώνες αστέγων, σε κέντρα υποδοχής μεταναστών ή αιτούντων άσυλο</i>
_επισφαλής στέγη	<i>άτομα που φιλοξενούνται σε συγγενείς ή φίλους, άτομα υπό την απειλή έξωσης, που καταπατούν γη για στεγαστικό σκοπό</i>
_ανεπαρκής/ ακατάλληλη στέγη	<i>άτομα που ζουν σε προσωρινά καταλύματα, σε αυτοκίνητα, σε συνθήκες υπερβολικού συνωστισμού</i>

Όλες οι παραπάνω καταστάσεις υποδηλώνουν την **έλλειψη στέγης**

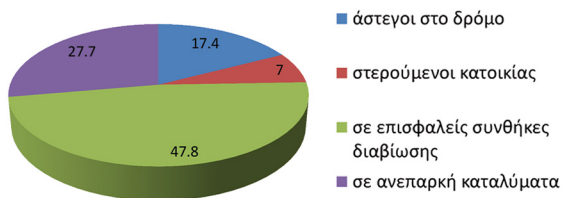
.1 έλλειψη στέγης

ας μιλήσουν οι αριθμοί:

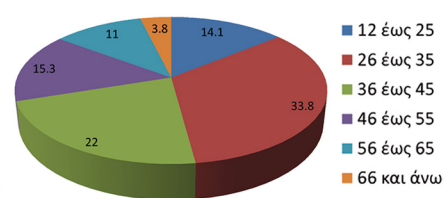
σύμφωνα με έρευνα του Πανεπιστημίου Κρήτης **17.700** άνθρωποι ζουν στο δρόμο στο λεκανοπέδιο Αττικής

βάσει ετήσιας αναφοράς της ΜΚΟ PRAKSIS **41.338** άνθρωποι επισκέφτηκαν το Κέντρο Ημερήσιας Υποδοχής Αστεγών το 2014

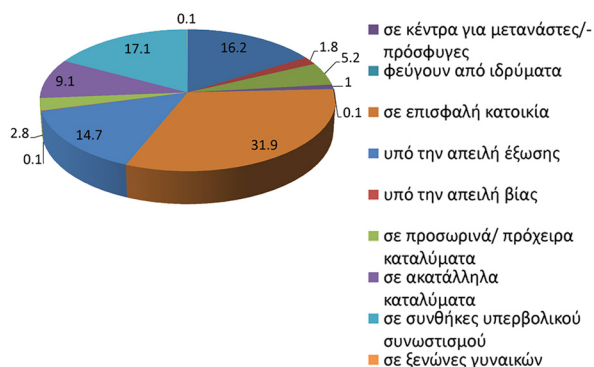
τύπος αστεγίας

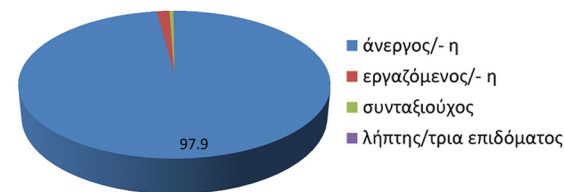
ηλικία

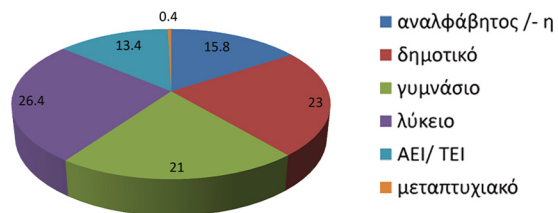
διαβίωση

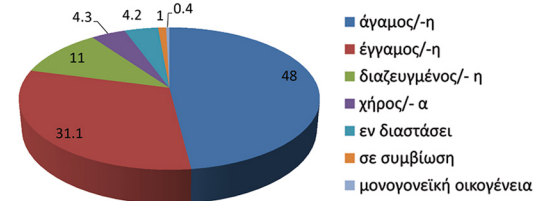
εργασιακή κατάσταση

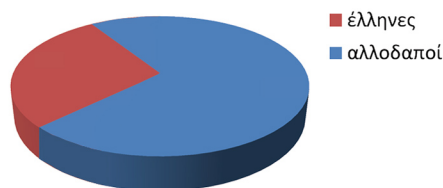
επίπεδο εκπαίδευσης

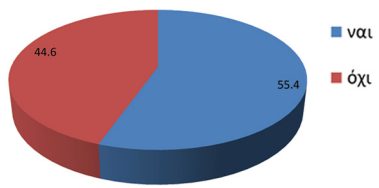
οικογενειακή κατάσταση

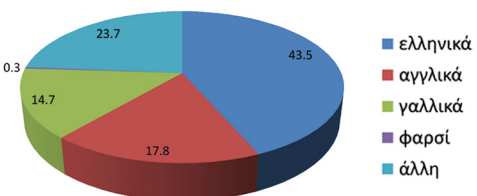
χώρα καταγωγής

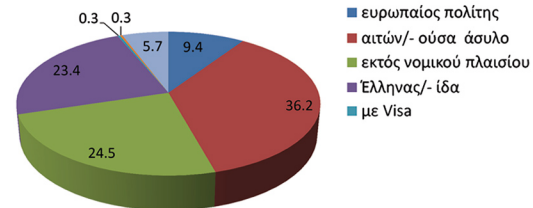
ύπαρξη τέκνων

γλώσσα

καθεστώς

.2 είδη υποστηρικτικών δομών

ΔΟΜΕΣ ΥΠΝΟΥ & ΣΤΕΓΑΣΗΣ

υπνωτήρια

βραχεία διαμονή (μερικές μέρες μέχρι και μήνα)

ξενώνες

διαμονή μέσης και μακράς διάρκειας (μέχρι και χρόνια)

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΓΕΙΑΣ

κοινωνικά ιατρεία / πολυιατρεία / κινητές ιατρικές μονάδες / κοινωνικά φαρμακεία

(δωρεάν οδοντιατρική φροντίδα σε παιδιά, πρωτοβάθμια περίθαλψη, περίθαλψη σε επείγοντα περιστατικά, οφθαλμολογικές εξετάσεις, γυναικολογικές εξετάσεις κ.α.)

ΚΕΝΤΡΑ ΗΜΕΡΑΣ

κοινωνικές υπηρεσίες
λογιστικές υπηρεσίες
δανειστική βιβλιοθήκη
υπηρεσίες υγιεινής

κουρείο
μαθήματα ελληνικών
παιδική απασχόληση
ρόφημα και δεκατιανό

ρουχισμός
ψυχολογική υποστήριξη
εργασιακή συμβουλευτική
πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας

μερικές από τις υπάρχουσες δομές της Αθήνας:

ΚΥΑΔΑ

σίτιση, 2 ξενώνες βραχείας φιλοξενίας, συμβουλευτική & ψυχολογική υποστήριξη

ΜΚΟ PRAKSIS

ξενώνας ασυνόδευτων ανήλικων, κέντρο ημέρας, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική φροντίδα, δυνατότητα ανάπαυσης

ΜΚΟ ΚΛΙΜΑΚΑ

ξενώνας για άτομα με ψυχογηριατρικά προβλήματα, παροχές ατομικής υγιεινής, διανομή ρούχων, νομική συμβουλευτική, εργοθεραπεία

ΑΘΗΝΑΙΚΗ ΑΓΟΡΑ

διανομή καινούριων ή ελαφρώς μεταχειρισμένων ρούχων

ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΑΓΑΠΗΣ

υπηρεσίες συμβουλευτικής, γεύμα, εγκαταστάσεις υγιεινής, διανομή ρούχων και υποδημάτων

ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ξενώνας αιτούντων άσυλο, ιατρική περίθαλψη, τακτική παρακολούθηση αιτημάτων, νομική στήριξη, σίτιση, είδη ατομικής υγιεινής, ψυχοκοινωνική στήριξη, εκπαιδευτικές δραστηριότητες και δημιουργική απασχόληση στα παιδιά

ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ

κάλυψη πρωτογενών αναγκών σε διατροφή και είδη καθημερινής χρήσης

ΕΛΛΗΝ. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

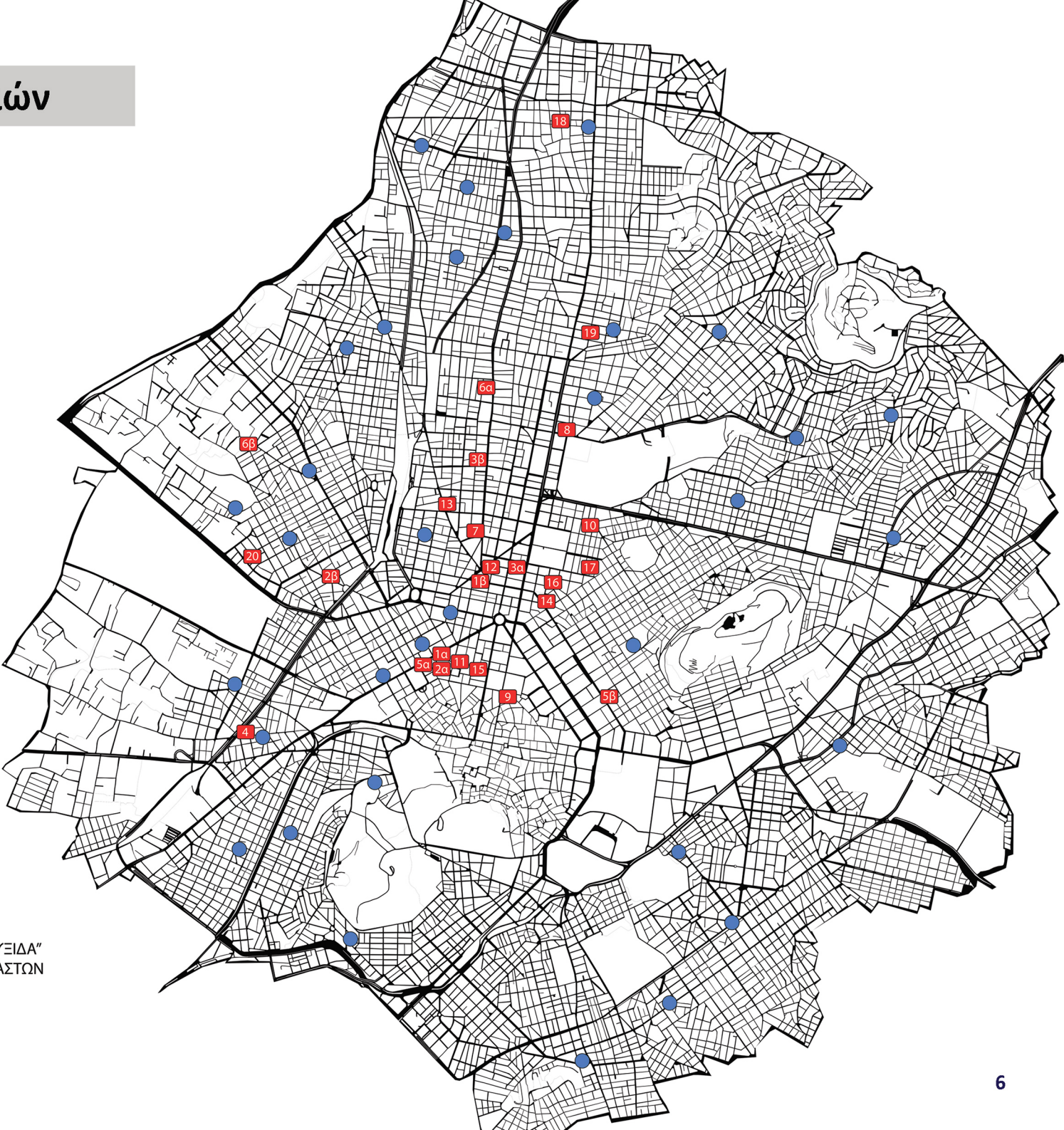
ξενώνας, σίτιση και διανομή ρουχισμού

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ ΣΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

είδη διατροφής, ενδύματα, υποδήματα, είδη καθημερινής χρήσης, υπηρεσίες συμβουλευτικής, ιατρική και ψυχοκοινωνική υποστήριξη

.2 είδη υποστηρικτικών δομών

χάρτης υπαρχουσών δομών

-
1. Κ.Υ.Α.Δ.Α.
  2. ΓΙΑΤΡΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ
  3. Μ.Κ.Ο ΠΡΑΞΙΣ
  4. Μ.Κ.Ο. ΚΛΙΜΑΚΑ
  5. ΕΛ. ΕΡΥΘΡΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
  6. ΑΔΕΡΦΕΣ "ΜΗΤΕΡΑ ΤΕΡΕΖΑ"
  7. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΕΙΟ ΚΕΝΤΡΟ
  8. ΑΡΣΙΣ
  9. ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ ΑΓΑΠΗΣ
  10. ΝΟΣΤΟΣ
  11. ΧΕΡΙΑ ΒΟΗΘΕΙΑΣ
  12. ΚΑΡΙΤΑΣ
  13. ΣΤΕΚΙ ΕΛΠΙΔΑΣ
  14. ΚΕΝΤΡΟ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ
  15. ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ
  16. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ, πρόγραμμα "ΠΥΞΙΔΑ"
  17. ΔΙΚΤΥΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ ΚΑΙ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
  18. ΞΕΝΩΝΑΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ "ΗΩΣ"
  19. ΒΑΒΕΛ
  20. ΚΥΡΙΑΚΑΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ
- ΣΥΣΣΙΤΙΑ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ/ ΔΗΜΟΥ

3 προβλήματα

ΓΙΑ ΠΟΣΟΥΣ;

Ο ακριβής αριθμός των αστέγων είναι πολύ δύσκολο να υπολογιστεί καθώς η αστεγία πολλές φορές είναι μια προσωρινή, ξαφνική και μεταβαλλόμενη κατάσταση. Σήμερα, οι άστεγοι αναφέρονται ως 17.700, χωρίς καν να συνυπολογίζεται το κύμα των προσφύγων ενώ κάθε ξενώνας έχει τη δυνατότητα να φιλοξενήσει μέχρι περίπου 20 άτομα.

Ένα βασικό και, μάλλον, ένα από τα κυρίαρχα προβλήματα που εντοπίσαμε, λοιπόν, στην έρευνά μας είναι και το πλέον προφανές: το ποσοτικό. Ότι δηλαδή δεν επαρκούν ούτε κατά διάνοια οι υπάρχουσες δομές (ειδικά οι ξενώνες και τα υπνωτήρια) για να καλύψουν τις ανάγκες, οι οποίες όλο και διογκώνονται.

ΠΩΣ;

Ακόμα και εάν υπάρχει χώρος για κάποιον ο οποίος ζητάει στέγη ή κάποια από τις άλλες υπηρεσίες που προσφέρονται, το άτομο αυτό πρέπει να περάσει από μια πολύ μεγάλη διαδικασία, η οποία μπορεί να είναι πολύ επίπονη για κάποιον ο οποίος είναι στο δρόμο και αντιμετωπίζει μια σειρά από προβλήματα. Δηλαδή για να έχει κάποιος πρόσβαση σε μια δομή χρειάζεται μια σειρά από χαρτιά και εξετάσεις. Τα άτομα αυτά όμως δεν έχουν πρόσβαση σε όλα αυτά καθώς, στην πλειοψηφία τους, δεν έχουν πρόσβαση στο Εθνικό Σύστημα Υγείας. Επίσης, κάποιες από τις εξετάσεις και τα δικαιολογητικά είναι το λιγότερο προς αμφισβήτηση. Για παράδειγμα, για ποιο λόγο κάποιος που θέλει να περάσει μια νύχτα ή δύο σε ένα υπνωτήριο να πρέπει να περάσει το τεστ οροθετικότητας; Πώς θα φτιάξει τη φορολογική του δήλωση;

ΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ:

- ακτινογραφία θώρακος
- αιματολογικές εξετάσεις
- τοξικολογικές εξετάσεις
- εξέταση για τον HIV και την ηπατίτιδα
- δερματολογική εξέταση
- ψυχιατρική εξέταση
- εκκαθαριστικό εφορίας

.3 προβλήματα

ΓΙΑ ΠΟΙΟΥΣ;

Ορισμένες από τις δομές υποστήριξης των αστέγων είναι απολύτως ανοικτές, δέχονται άνευ όρων όλους όσους τις επισκέπτονται φτάνει να τηρούν ορισμένους κανόνες- να μην έχουν ρατσιστική/επιθετική συμπεριφορά, να μην είναι υπό την επήρεια αλκοόλ και ουσιών την ώρα της επίσκεψης. Άλλες δομές διατηρούν πολύ πιο κλειστό πλαίσιο, αποκλείοντας ολόκληρες ομάδες, όπως **αλλοδαπούς χωρίς χαρτιά, χρήστες ουσιών** κ.α. «Είναι ένας πολύ εύκολος τρόπος να αποκλείσεις κόσμο, γιατί δε θέλεις να μπεις στη διαδικασία αυτή, γιατί είναι πολύ δύσκολοι πληθυσμοί».

Οι άνθρωποι που έχουν προβλήματα **ψυχικής υγείας, οροθετικότητα**, κάνουν **χρήση ουσιών και αλκοόλ** είναι αποκλεισμένοι από τις περισσότερες δομές υποστήριξης. Επίσης, πολλές φορές όλα αυτά τα προβλήματα μπορεί να συνυπάρχουν, για παράδειγμα μπορεί κάποιος να είναι οροθετικός και χρήστης ουσιών χωρίς στέγη. Για αυτά τα κομμάτια του πληθυσμού υπάρχει από ελάχιστη έως μηδενική πρόβλεψη. Για παράδειγμα, οι ψυχικά ασθενείς αιτούντες άσυλο γίνονται αποδεκτοί σε ένα και μόνο φορέα, τον «Ιόλαο» που φιλοξενεί πολύ μικρό αριθμό ατόμων, κάτω από είκοσι.

ΟΠΟΤΕ;

Συμπεραίνοντας, μπορούμε να διακρίνουμε τα προβλήματα των υπαρχουσών δομών σε **ποσοτικά** και **ποιοτικά**. Ο πολύ μεγάλος αριθμός των ατόμων που βιώνουν το φάσμα της αστεγίας, δεν καλύπτεται από τον **αριθμό** των υπαρχουσών δομών. Παράλληλα, ο τρόπος με τον οποίο μπορεί κάποιος να γίνει αποδεκτός είναι επίπονος και περιλαμβάνει πολλή **γραφειοκρατία**, απαιτεί **πόρους** και **ενέργεια** την οποία οι άνθρωποι αυτοί δεν έχουν. Τέλος, υπάρχουν ολόκληρες **ομάδες ατόμων** που παραμένουν σχεδόν **αποκλεισμένες** από τις δομές υποστήριξης, επειδή έχουν κάποια συγκεκριμένα χαρακτηριστικά και προβλήματα. Βάσει τις έρευνας μας μεγαλύτερη δυσκολία αντιμετωπίζουν οι μονοί άντρες (δηλαδή χωρίς παιδιά και οικογένειες), οι χρήστες ουσιών, τα άτομα περιορισμένης κινητικότητας, όπως οι ηλικιωμένοι και τα ΑμεΑ, οι οροθετικοί, οι φορείς της ηπατίτιδας.

.4 κεντρική ιδέα & σενάριο

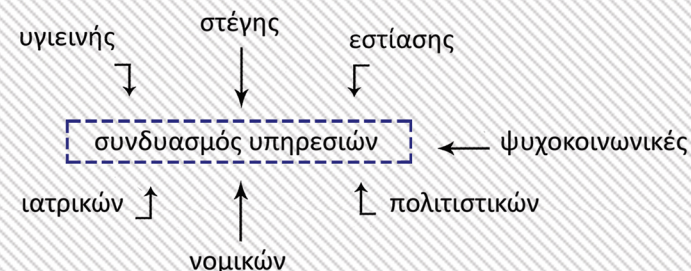
Η βασική μας ιδέα συνίσταται στην συγκέντρωση διαφορετικών λειτουργιών σε ένα μεγάλο πυρήνα, σε ένα πολύ κεντρικό και προσβάσιμο μέρος στην Αθήνα το οποίο θα αποτελεί σημείο αναφοράς και θα είναι εύκολο να το βρει κανείς. Σε αυτό θα μπορεί κάποιος που έρχεται για πρώτη φορά, σε μια πρώτη φάση, να καλύψει τις επείγουσες ανάγκες του, να λάβει ιατρική φροντίδα, να φροντίσει την ατομική του υγιεινή, να φάει, και παράλληλα να βρει προσωρινή στέγη. Εφόσον θα έχει καλύψει αυτές, σε μια δεύτερη θα μπορεί να επισκεφτεί τον λογιστή και το νομικό σύμβουλο, να βρει μια θέση εργασίας κ.λπ.. Αυτό θα βοηθήσει στο να αποφύγει κανείς το «ταξίδι» το οποίο πρέπει να πραγματοποιήσει από τη μία δομή στην άλλη, σε νοσοκομεία και σε υπηρεσίες. Επίσης προσπαθήσαμε να διευρύνουμε όσο το δυνατόν περισσότερο τις ομάδες που γίνονται αποδεκτές στον ξενώνα και συγκεκριμένα να προβλέψουμε περισσότερες θέσεις για τους πλέον αποκλεισμένους. Παράλληλα, το κέντρο θα περιλαμβάνει και δραστηριότητες με αναφορά σε όλη την περιοχή, ώστε να το επισκέπτονται και όσοι δεν μένουν εκεί, και να αποφευχθεί η απομόνωση των κατοίκων του.

Οπότε, συνδυάζοντας τις παροχές ενός κέντρου ημέρας, κοινωνικού ιατρείου, ξενώνα και υπνωτηρίου, προσπαθούμε να δημιουργήσουμε μια δομή που θα είναι πολύ πιο «φιλική» προς αυτόν που την επισκέπτεται και επομένως πιο αποτελεσματική, χωρίς παράλληλα να τα προσφέρει όλα αυτά σε έναν πολύ μικρό αριθμό ανθρώπων, αναγνωρίζοντας το ποσοτικό πρόβλημα ως ιδιαίτερα σημαντικό.

Παράλληλα θεωρώντας ότι όσοι μένουν εκεί θα πρέπει να έχουν τον πρώτο λόγο για τις ανάγκες και τις συνθήκες διαβίωσής τους, αποφασίσαμε ότι το κέντρο θα είναι αυτοοργανωμένο. Επίσης, προβλέπεται ότι οι κάτοικοι του κέντρου θα δουλεύουν σε αυτό και θα το λειτουργούν, πλην μερικών εξαιρέσεων, όπως π.χ. οι ιατρικές υπηρεσίες. Οπότε στο μέτρο του δυνατού θα φροντίζουν οι ίδιοι οι κάτοικοι για τις ανάγκες τους, την καθαριότητα, το φαγητό, τη συντήρηση κ.α.

↳ συγκέντρωση πολλών διαφορετικών λειτουργιών σε έναν πυρήνα

↳ σε πολύ προσβάσιμο μέρος- σημείο αναφοράς

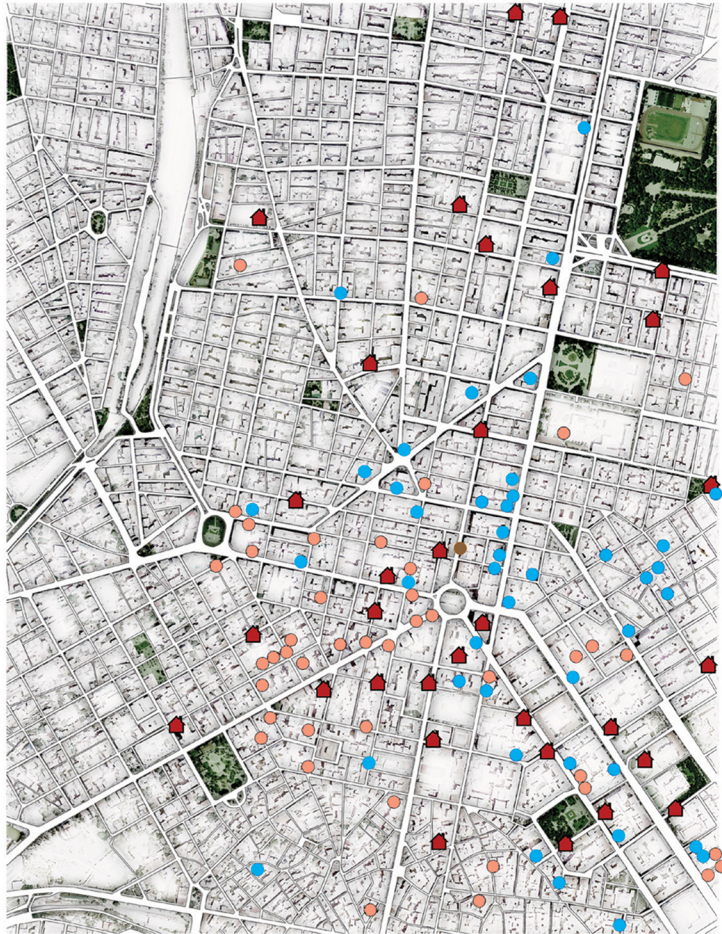

- κάλυψη βασικών αναγκών με την πρώτη επίσκεψη
- παράκαμψη της γραφειοκρατίας
- δημιουργία μεγάλου αριθμού θέσεων στον ξενώνα και στις προσφερόμενες υπηρεσίες
- ανοιχτή δομή- αποδοχή των “δύσκολων” πληθυσμών
- αυτοδιαχειριζόμενη δομή
- επανάχρηση κτιριακού κελύφους

.4 κεντρική ιδέα & σενάριο

Με δεδομένο το πολύ μεγάλο κτιριακό απόθεμα επιλέξαμε την επανάχρηση κενού κτιρίου. Την απόφαση αυτή την πήραμε, αρχικά για λόγους οικονομίας αλλά και για να μην οικοδομήσουμε πάνω σε μια ήδη εξαιρετικά πυκνοδομημένη περιοχή όπως είναι το κέντρο της Αθήνας. Καθώς το κέντρο θα λειτουργεί με κρατικούς πόρους, επικεντρωθήκαμε πάνω στα ακίνητα που αποτελούν Δημόσια Περιουσία. Από αυτή επικεντρωθήκαμε στην περιοχή της Ομόνοιας και γύρω από αυτήν καθότι σε αυτές υπάρχει και η μέγιστη συγκέντρωση του πληττόμενου πληθυσμού.

χάρτης ακινήτων δημόσιας περιουσίας

πηγή: Ενιαίο Ηλεκτρονικό Αρχείο Ακίνητης Περιουσίας Εστία

- προς αξιοποίηση
- ιδιόχρηση- παραχώρηση χρήσης
- εκμίσθωση
- μίσθωση

0 250 500 1000 (m)

χάρτης συγκέντρωσης αστέγων

πηγή: "οδηγός επιβίωσης" της ΜΚΟ Κλίμακα, διπλωματική Μαρίνας Τουφεξή "Κέντρο φιλοξενίας αστέγων σε υφιστάμενο κτιριακό κέλυφος στο Σταθμό λαρίσης"

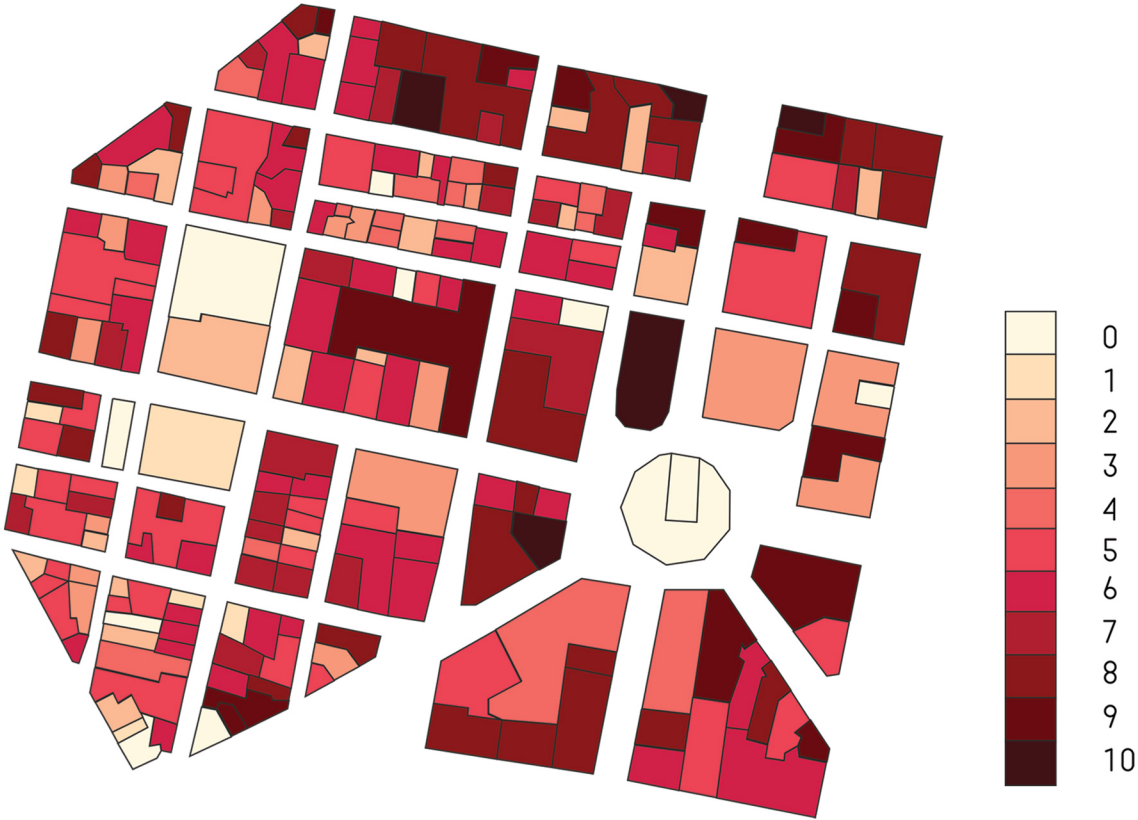
100 300 800 (m)

0

.5 επιλογή περιοχής & χωροθέτηση

επιλογή οικοδομικού τετραγώνου

Το κτίριο που επιλέξαμε βρίσκεται στην οδού Σωκράτους, νούμερο 65. Το ακίνητο περικλείεται από τις οδούς Σωκράτους, Αγίου Κωνσταντίνου, Μενάνδρου και Σατωβριάνδου, αποτελώντας το 2ο οικοδομικό τετράγωνο από την πλατεία Ομονοίας. Βρίσκεται σε ένα από τα πιο κεντρικά σημεία της Αθήνας σε πολύ κοντινή απόσταση από τη στάση του μετρό της Ομόνοιας.

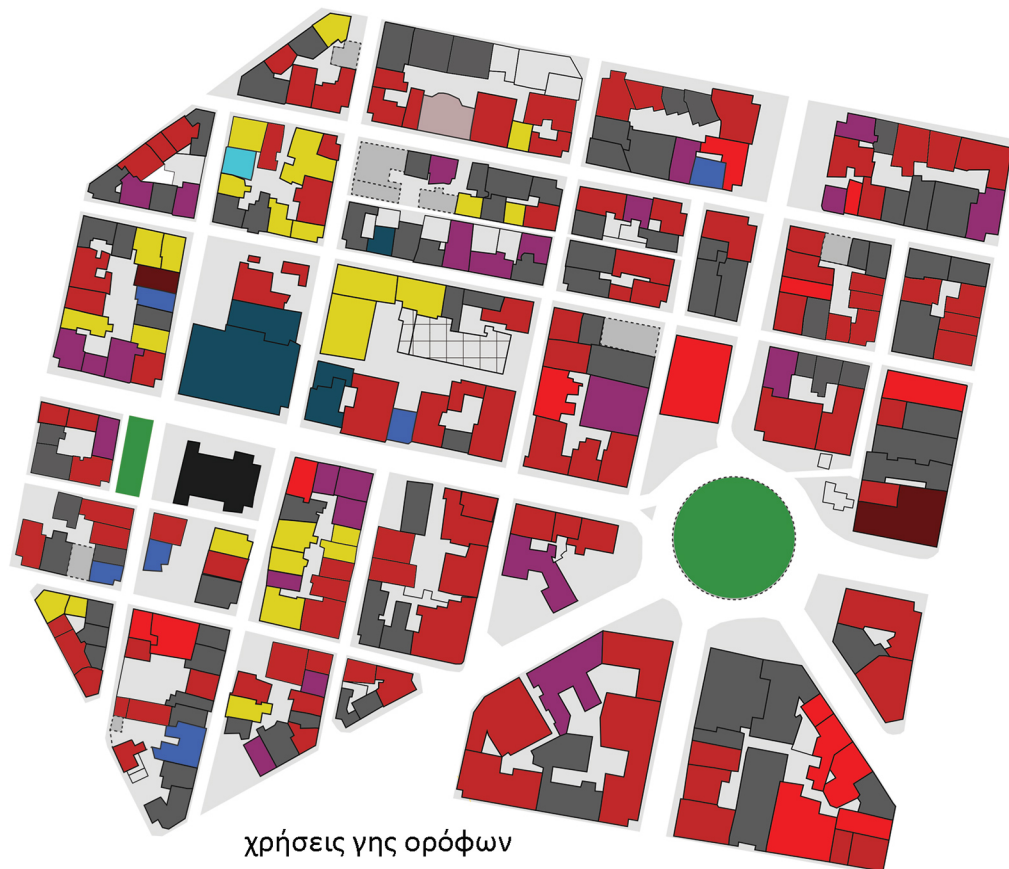
αριθμός ορόφων

Η περιοχή χαρακτηρίζεται από υψηλά ποσοστά δόμησης και μεγάλα ύψη κτιρίων, με τα περισσότερα να ξεπερνούν τα 25 μέτρα

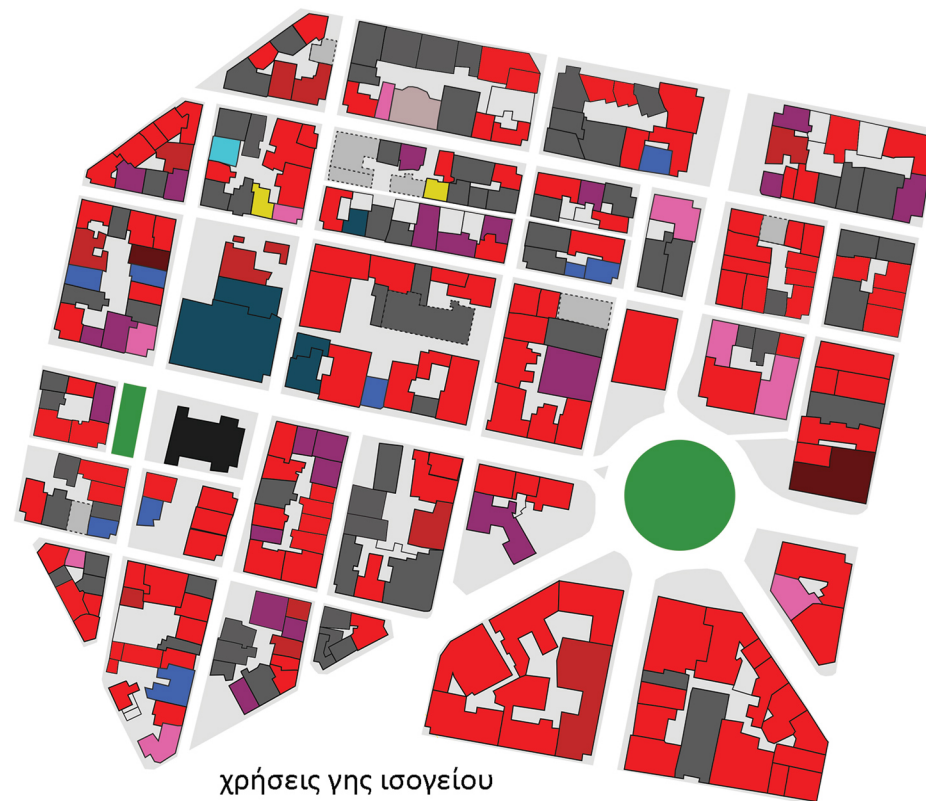
.5 επιλογή περιοχής & χωροθέτηση

χρήσεις ισογείων και ορόφων

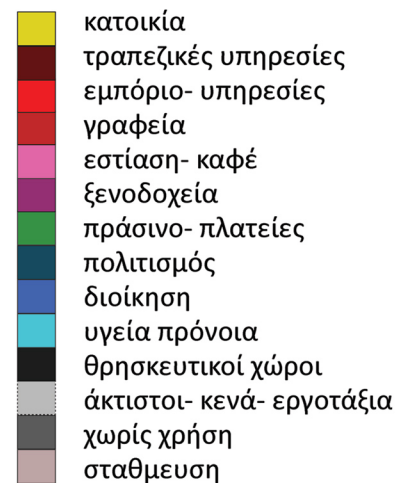
Οι χρήσεις που επικρατούν στην περιοχή είναι αυτές του εμπορίου στο ισόγειο με γραφεία στους ορόφους ενώ παρατηρείται και η ύπαρξη μεγάλου πλήθους κτιρίων χωρίς χρήση στους ορόφους πλέον. Ακόμη στην περιοχή υπάρχουν αρκετά διοικητικά κτίρια, με πιο χαρακτηριστικά αυτά της Πολεοδομίας και του ΙΚΑ.

χρήσεις γης ορόφων

χρήσεις γης ισογείου

.6 ιστορικό & υπάρχον κέλυφος

Το κτίριο της οδού Σωκράτους 65 ανήκει στο ΤΕΑΥΕΚ, (*φωτό εισόδου*) το ταμείο εμποροϋπαλλήλων. Η ανέγερσή του ολοκληρώθηκε το Μάιο του 1959, σε σχέδια του αρχιτέκτονα Σπύρου Σταίκου.

Στην πρώτη φάση λειτουργίας του, χρησιμοποιήθηκε για να στεγάσει το ξενοδοχείο “Ambassadeurs”, από τον Ιούνιο του 1959 έως και τον Αύγουστο του 1981. Τότε έγινε η μίσθωσή του από το Εφετείο Αθηνών, η οποία και κράτησε μέχρι και τον Οκτώβριο του 2000 που το κτίριο εκκενώθηκε. Έκτοτε τελεί χωρίς χρήση, με μόνη εξαίρεση την κατάληψη στέγης που πραγματοποιήθηκε το 2006 μέχρι και το 2009 από μετανάστες.

ικανοποίηση κριτηρίων:

- 1. προσβασιμότητας:** σε πολύ κεντρικό μέρος της Αθήνας, πρόσβαση από το μετρό της Ομόνοιας και με τα πόδια
- 2. εγγύτητας** με τις υπόλοιπες υποστηρικτικές δομές
- 3. ιδιοκτησίας:** αποτελεί ακίνητο δημόσιας περιουσίας
- 4. μέγεθους και κελύφους:** έχει τα απαραίτητα τετραγωνικά για να στεγάσει όλες τις λειτουργίες που θέλουμε ενώ παράλληλα αποτελεί έναν “σκελετό”
- 5. αυθόρμητης απόδοσης της ίδιας χρήσης,** με την κατάληψη που έληξε το 2008

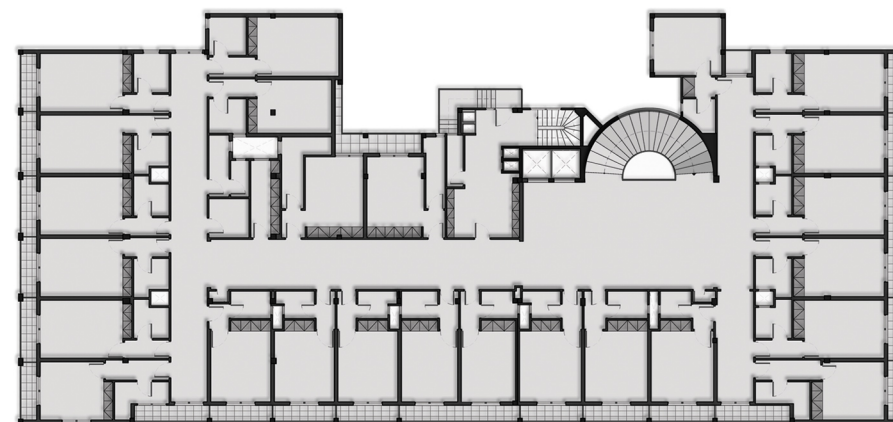
.6 ιστορικό & υπάρχον κέλυφος

Το κτίριο έχει μική επιφάνεια 9.335 τ.μ.

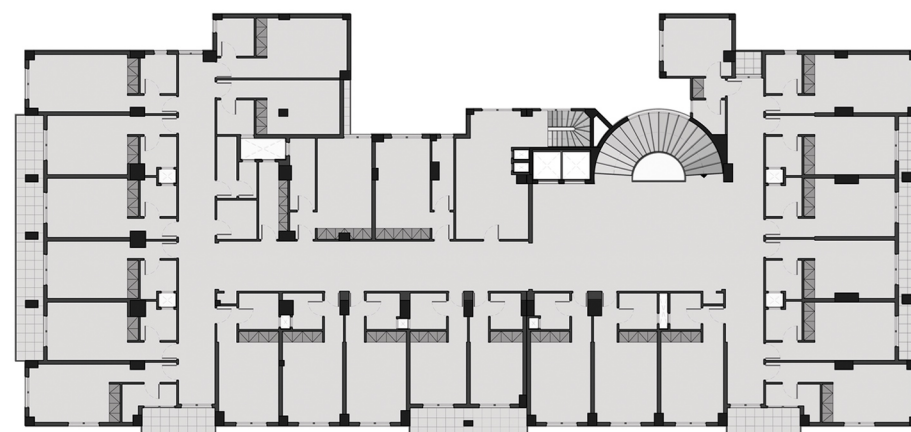
Ως ξενοδοχείο, διέθετε 200 δωμάτια, ομοιόμορφα κατανομημένα από τον πρώτο έως τον όγδοο όροφο ενώ στο ισόγειο υπήρχαν οι κοινόχρηστοι χώροι: εστιατόριο, αίθουσα συνδιαλέξεων, αναγνωστήριο, μπαρ, χώροι υγιεινής και λοιποί βοηθητικοί χώροι. Η κατακόρυφη κίνηση πραγματοποιούνταν κυρίως με ένα κεντρικό ημικυκλικό κλιμακοστάσιο και δύο ανελκυστήρες και δευτερευόντως με άλλες δύο βοηθητικές σκάλες. Στο δώμα υπήρχε η ακάλυπτη απόληξη βοηθητικού κλιμακοστασίου και επιπλέον βοηθητικοί και αποθηκευτικοί χώροι και κυρίως οι χώροι παρασκευαστηρίου του roof garden.

Με τη μετατροπή του σε εφετείο, στο κτίριο διατηρήθηκαν οι άνετοι διάδρομοι κυκλοφορίας μεταξύ των χώρων, το μεγάλο χολ της εισόδου, τα δύο ασανσέρ και το κεντρικό κλιμακοστάσιο. Ο ακάλυπτος χώρος διετέθη για parking.

Στο ισόγειο οι χώροι αναδιατάσσονται για τις ανάγκες του εφετείου. Η πλειοψηφία των χώρων στεγάζουν αίθουσες ακροατηρίων και διασκέψεων μαζί με τους απαραίτητους βοηθητικούς χώρους, όπως οι τουαλέτες κοινού, το κυλικείο κ.α. Στον πρώτο και το δεύτερο όροφο βρίσκονται αίθουσες ακροατηρίου, γραφειακοί χώροι, αίθουσες υπηρεσιών κοινού, αποθήκες και χώροι υγιεινής. Από το δεύτερο έως τον όγδοο όροφο, υπάρχουν μικρότερης επιφάνειας χώροι, κυρίως γραφειακοί με τα βοηθητικές τους αίθουσες, τα αρχεία, τους χώρους υγιεινής. Το δώμα αναλόγως μετατράπηκε ώστε να έχει βοηθητικούς χώρους του εφετείου.

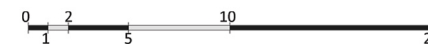
κάτοψη 8ου ορόφου

τυπική κάτοψη ορόφου

κάτοψη ισογείου

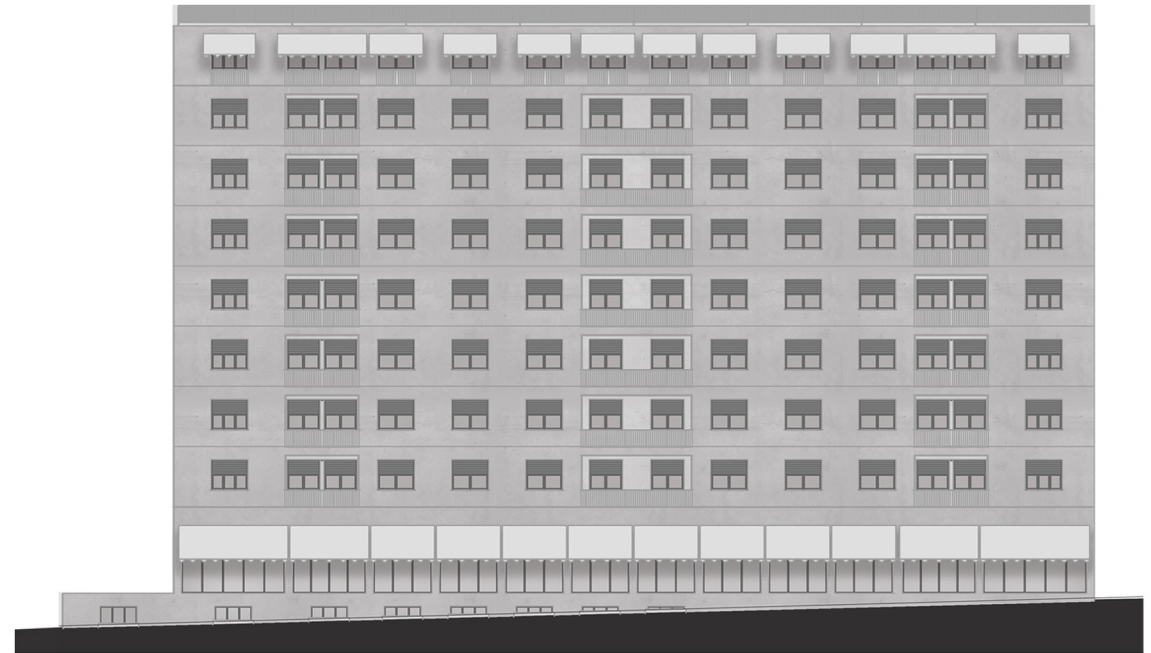
.6 ιστορικό & υπάρχον κέλυφος

Το υπάρχων κτίριο έχει φέροντα οργανισμό με πλάκες από οπλισμένο σκυρόδεμα και τοίχους πλήρωσης από οπτοπλινθοδομή.

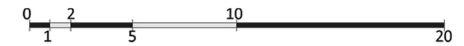
Όψεις από αρτιφισιέλ εξωτερικά επιχρίσματα και τμηματικές ορθομαρμαρώσεις. Τα εξωτερικά δάπεδα είναι στο σύνολό τους μαρμάρινα ενώ τα εσωτερικά στην πλειοψηφία τους με καλυμμένα με πλαστικά πλακίδια.

Ορθομαρμαρώσεις συναντώνται και στο εσωτερικό του κτιρίου, ειδικά στο ισόγειο. Το κτίριο είναι κατασκευασμένο σε κανονικό κάρναβο υποστυλωμάτων με τυπικές πλάκες.

Ξεχωρίζει μορφολογικά το κεντρικό, ημικυκλικό κλιμακοστάσιο, που αναλαμβάνει κυρίαρχα τις κινήσεις καθ' ύψος.

νότια όψη

7 υλοποίηση - διάρθρωση

Το κτίριο μπορεί να υποστεί μια λειτουργική διαίρεση, καθώς διαφορετικά μέρη του έχουν αναφορά σε διαφορετική κατηγορία ατόμων.

Μπορούμε να διακρίνουμε τα άτομα που θα βρεθούν σε αυτό, στις εξής κατηγορίες:

1. Οι επισκέπτες

Πρόκειται για άτομα τα οποία δεν μένουν εκεί. Επισκέπτονται το κτίριο για πρόσβαση στις υπόλοιπες προσφερόμενες υπηρεσίες πλην του ύπνου. Μπορεί να επισκέπτονται το κτίριο και για πρώτη φορά.

Έχουν τη δυνατότητα να επισκεφτούν τις πληροφορίες και τη γραμματεία, το λογιστή, τον κοινωνικό λειτουργό, τον ψυχολόγο. Ακόμη, την αίθουσα πολλαπλών χρήσεων για πολιτιστικές δραστηριότητες, τη βιβλιοθήκη και το αναγνωστήριο, αλλά και χώρο για μαθήματα ελληνικών. Ακόμη, το παιδικό τμήμα μαζί με τη φύλαξη νηπίων και το κυλικείο. Ακόμη μπορούν να επισκεφτούν το θεατράκι του δώματος και την καφετέρια. Στο υπόγειο, μπορεί κανείς να επισκεφτεί τον εκθεσιακό χώρο όπου εκτίθενται αντικείμενα και έργα που φτιάχνουν οι κάτοικοι. Επίσης, το γυμναστήριο και τις υπηρεσίες καθαριότητας, με λουτρά, πλυντήρια και στεγνωτήρια.

Μια ολόκληρη ενότητα υπηρεσιών που είναι επίσης ανοικτή προς όλους τους επισκέπτες, είναι οι ιατρικές. Στο υπόγειο, λειτουργεί οδοντιατρείο, γενικό ιατρείο, οφθαλμιατρείο, γυναικολογικό ιατρείο, μικροβιολογικό εργαστήριο και ακτινολογικό. Επίσης, υπάρχουν περιορισμένα δωμάτια για βραχεία παραμονή των ασθενών όπου αυτό κρίνεται αναγκαίο.

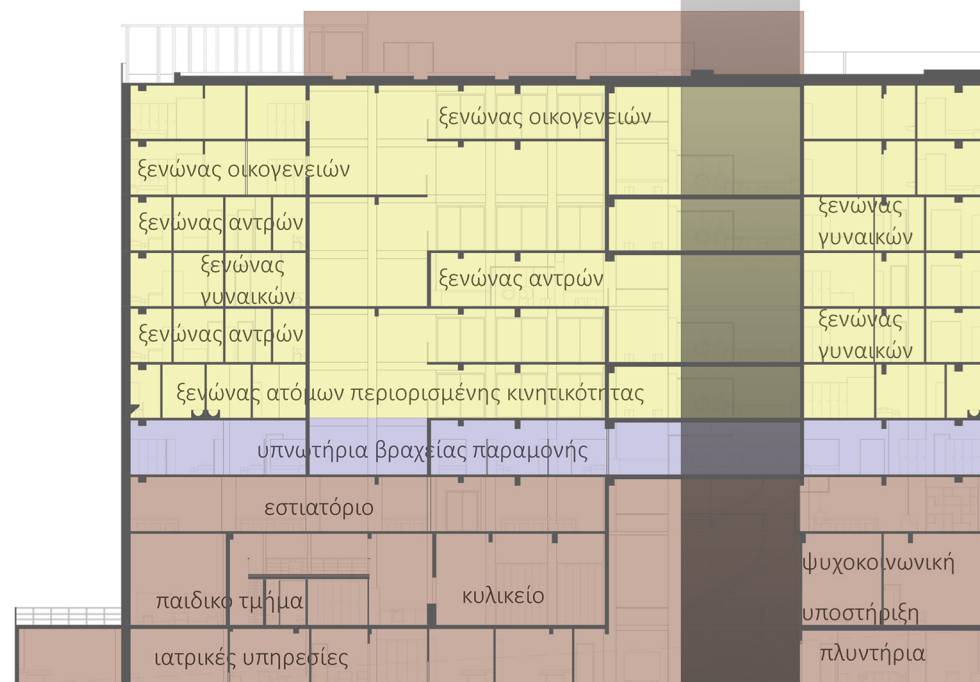
Μια άλλη παροχή, είναι αυτή της σίτισης, με ένα μεγάλο εστιατόριο στον 1ο όροφο, που είναι ανοικτό προς όλους.

2. Οι προσωρινοί κάτοικοι

Δεν πρόκειται για επισκέπτες. Είναι άτομα τα οποία έχουν περάσει ένα πρώτο «φίλτρο», μέσω της γραμματείας στο ισόγειο. Έχουν επισκεφτεί το ιατρείο και τις ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες, όσοι το χρειάστηκαν, και έχουν ανάγκη από στέγη για ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα. Επίσης, μπορεί στα υπνωτήρια να μένουν άτομα τα οποία βρίσκονται σε αναμονή για δωμάτιο στον ξενώνα.

3. Κάτοικοι

Πρόκειται για τα άτομα τα οποία μένουν στον ξενώνα και συμμετέχουν σε όλες τις εργασίες καθαριότητας, συντήρησης, στο μαγειρείο κ.ο.κ.. Δεν έχουμε ορίσει ανώτατο όριο διαμονής καθότι θεωρούμε ότι αυτό δεν είναι κάτι το οποίο μπορεί να οριοθετηθεί μόνο με μαθηματικούς όρους. Πιστεύουμε ότι πλέον η κοινότητα των ατόμων που κατοικούν στον ξενώνα πρέπει να επανεξετάζουν τις συνθήκες ανά τακτά χρονικά διαστήματα, και ότι κάποιος πρέπει να φεύγει από τη δομή με τη θέλησή του και έχοντας πλέον τα εφόδια να βρει στέγη κάπου αλλού.

Η διάκριση των ατόμων που χρησιμοποιούν το κτίριο μπορεί να φανεί και στη διάρθρωσή του καθ' ύψος, με τις λειτουργίες που αναφέρονται περισσότερο στους επισκέπτες να είναι πιο συγκεντρωμένες στο υπόγειο, το ισόγειο και τον πρώτο όροφο, ενώ ο δεύτερος όροφος και οι χώροι ανεβαίνοντας προς τα πάνω αναφέρονται σε όσους μένουν στα υπνωτήρια και στους ξενώνες, αντίστοιχα.

.8 διαγράμματα χώρων

στο εστιατόριο μπορούν να εξυπηρετηθούν ταυτόχρονα μέχρι και **125** άτομα

η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων μπορεί να φιλοξενήσει έως **100** άτομα

στα υπνωτήρια μπορούν να φιλοξενηθούν μέχρι **55** άτομα

στους ξενώνες μπορούν να μείνουν μέχρι:
37 γυναίκες και **54** άντρες χωρίς οικογένεια
30 άτομα περιορισμένης κινητικότητας
22 οικογένειες με παιδιά

υπάρχουν **33** κοινόχρηστα πλυντήρια

υπάρχουν **20** κοινόχρηστα ντουζ για τους επισκέπτες

28 κοινόχρηστα wc για τους επισκέπτες

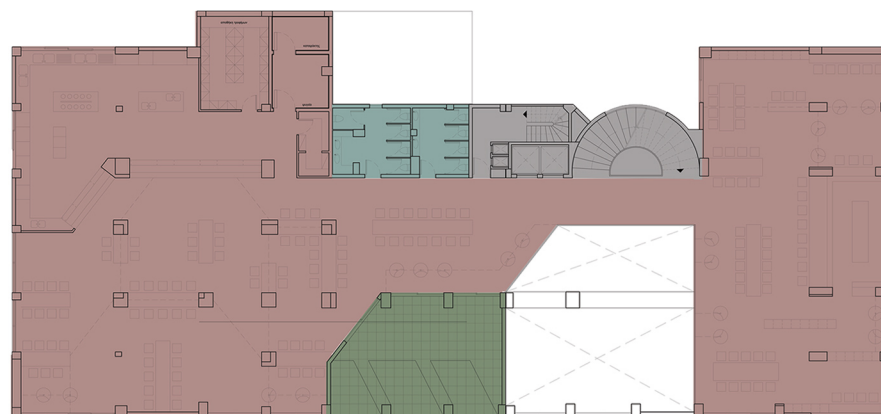
6 κοινόχρηστα wc για ΑμεΑ

Υπόγειο

1ος όροφος

1ος όροφος

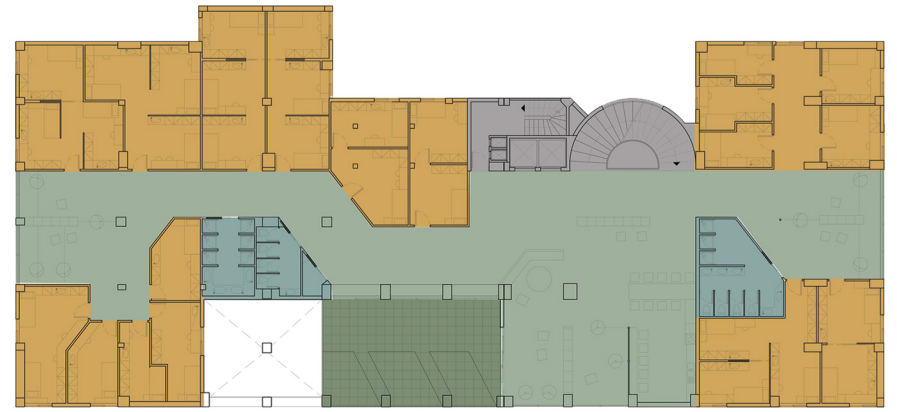
.8 διαγράμματα χώρων

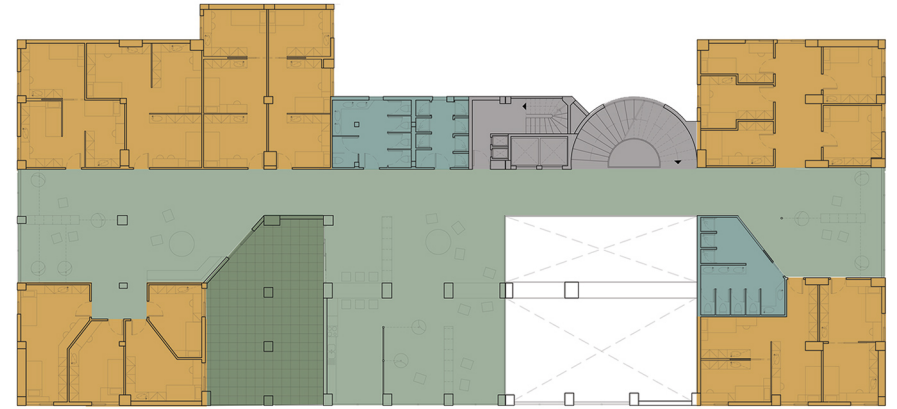
2ος όροφος

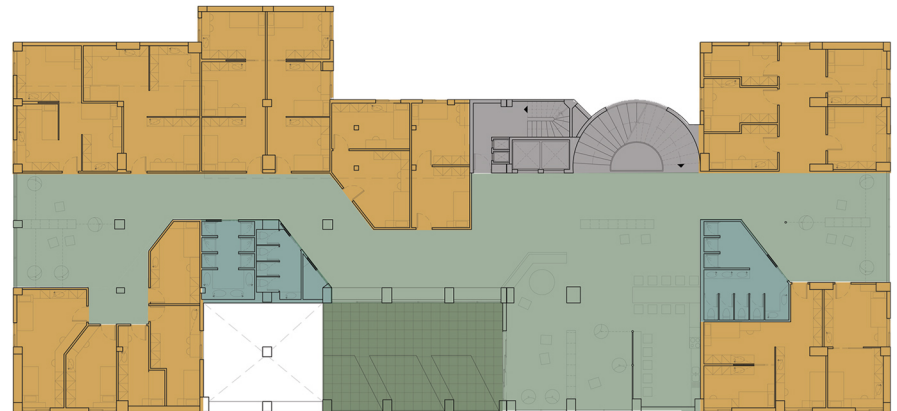
3ος όροφος

4ος όροφος

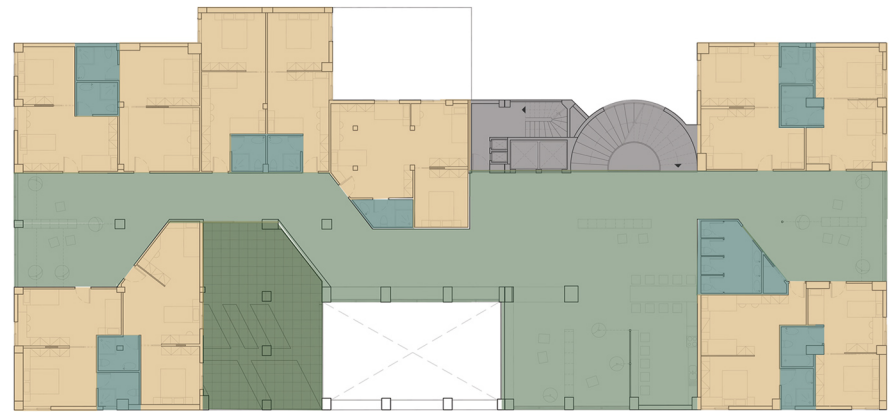
5ος όροφος

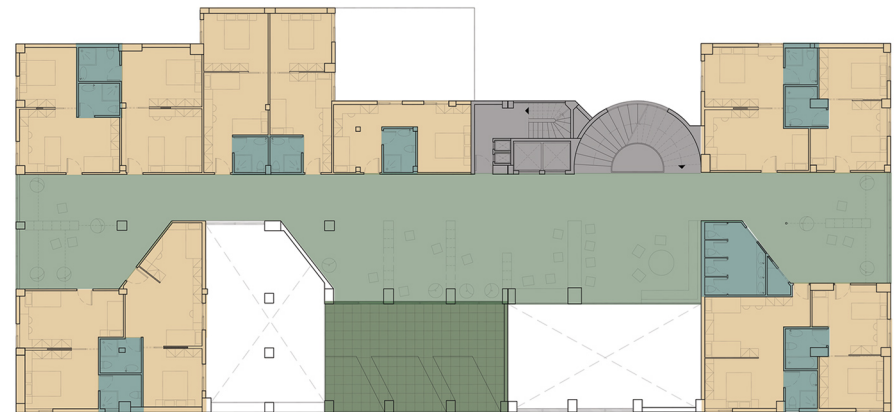
6ος όροφος

.8 διαγράμματα χώρων

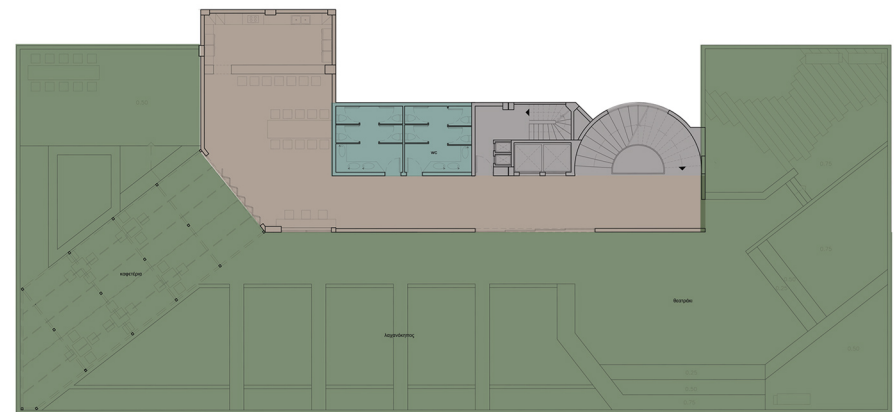
- κατακόρυφη κίνηση
- εστίαση
- υγεία
- υποστήριξη
- πολιτισμός- ψυχαγωγία
- διοικητικά
- δωμάτια αντρών γυναικών
- δωμάτια ατόμων με κινητικές δυσκολίες
- υπνωτήρια
- W.C.
- κοινόχρηστοι
- εξωτερικοί κοινόχρηστοι

7ος όροφος

8ος όροφος

Δώμα

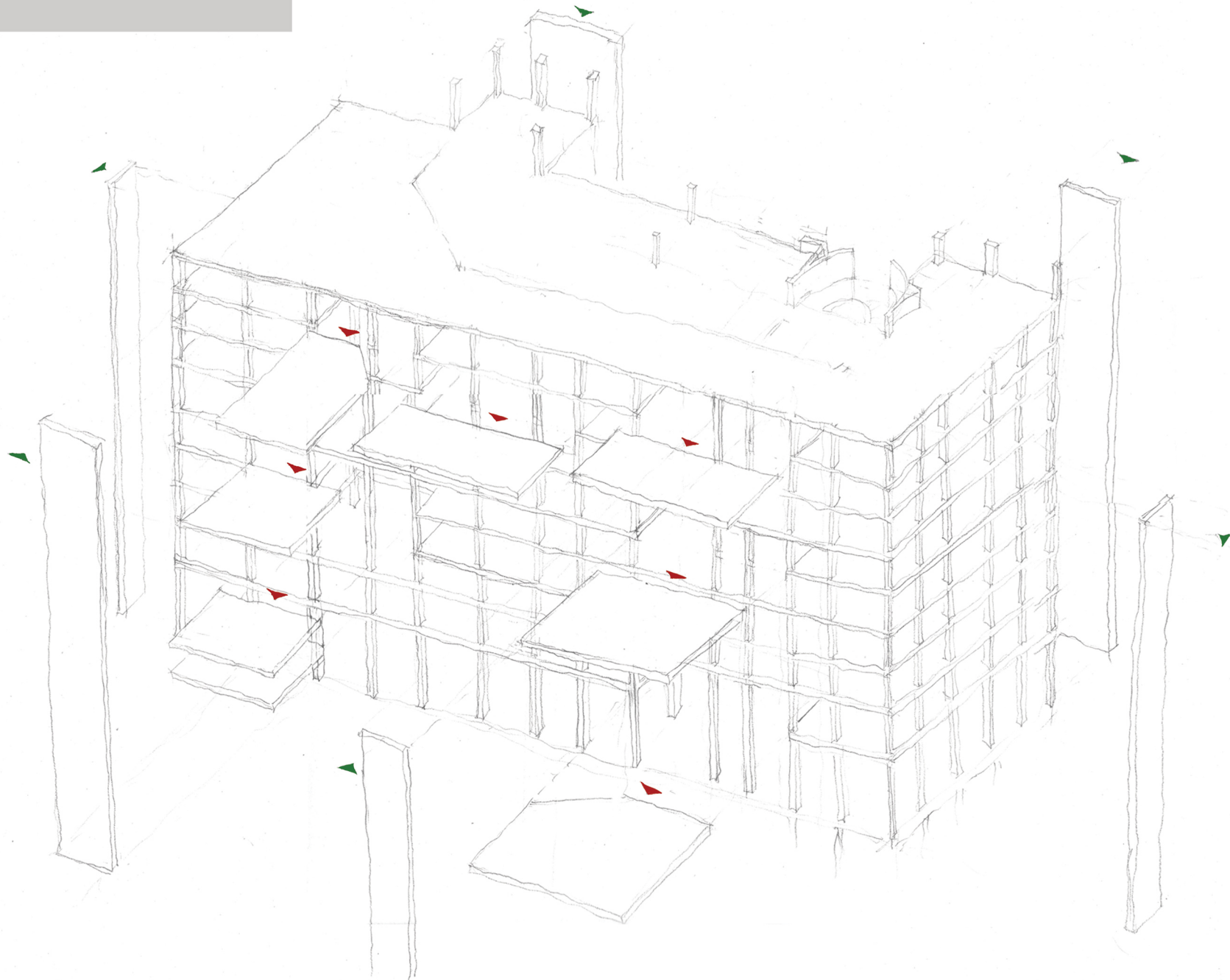
Πραγματοποιήσαμε περιορισμένες επεμβάσεις ώστε να εξυπηρετήσουμε το σενάριο που περιγράψαμε νωρίτερα.

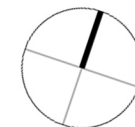
_Διατηρήσαμε το κεντρικό, ημικυκλικό κλιμακοστάσιο με τα ασανσέρ, περιοχή μπροστά από την οποία οργανώνονται καθ' ύψος οι κοινόχρηστοι χώροι των ορόφων. Οι χώροι αυτοί αποτελούν σημείο αναφοράς προς τους κατοίκους και τους επισκέπτες και αυτό αποτυπώνεται στην όψη.

_Αφαιρέσαμε, στους περισσότερους ορόφους, όπως φαίνεται στο σκίτσο και στη μακέτα, πλάκες, δημιουργώντας κατακόρυφη σύνδεση ανάμεσα στους ορόφους, ώστε να επικοινωνούν οι καθιστικοί χώροι με τους υπερκείμενους ή υποκείμενους. Ακόμη, το ίδιο κάναμε και με τους υπαίθριους κοινόχρηστους χώρους με αντίστοιχο σκοπό.

_Επίσης, προσθέσαμε ορισμένα τοιχία, κατά τον τρόπο που φαίνεται στο σκίτσο. Μετατρέψαμε την προϋπάρχουσα σκάλα στη βόρεια πλευρά του κτιρίου, πίσω από το κεντρικό κλιμακοστάσιο, σε σκάλα πυρασφάλειας.

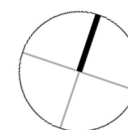
_Τέλος, φυτέψαμε τμήματα του δώματος.

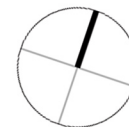
Κάτοψη Υπογείου

Κάτοψη Ισογείου

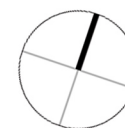

Κάτοψη Μεσοπατώματος

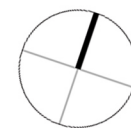

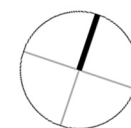
Κάτοψη 1ου Ορόφου

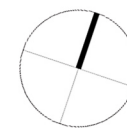
Κάτοψη 2ου Ορόφου

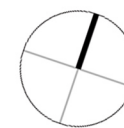
Κάτοψη 3ου Ορόφου

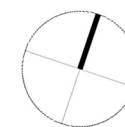
Κάτοψη 4ου Ορόφου

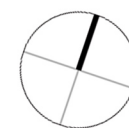
Κάτοψη 5ου Ορόφου

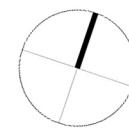
Κάτοψη 6ου Ορόφου

Κάτοψη 7ου Ορόφου

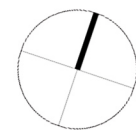

Κάτοψη 8ου Ορόφου

Κάτοψη Δώματος

τομή α - α

νότια όψη

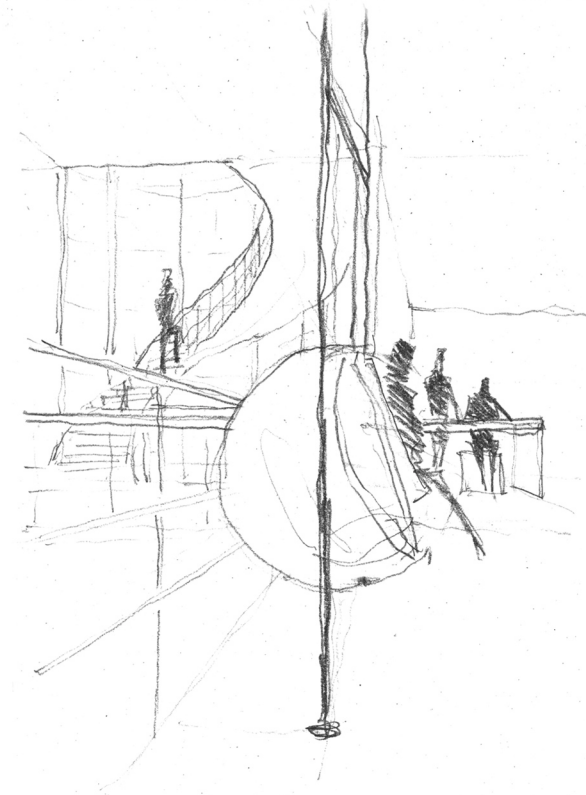
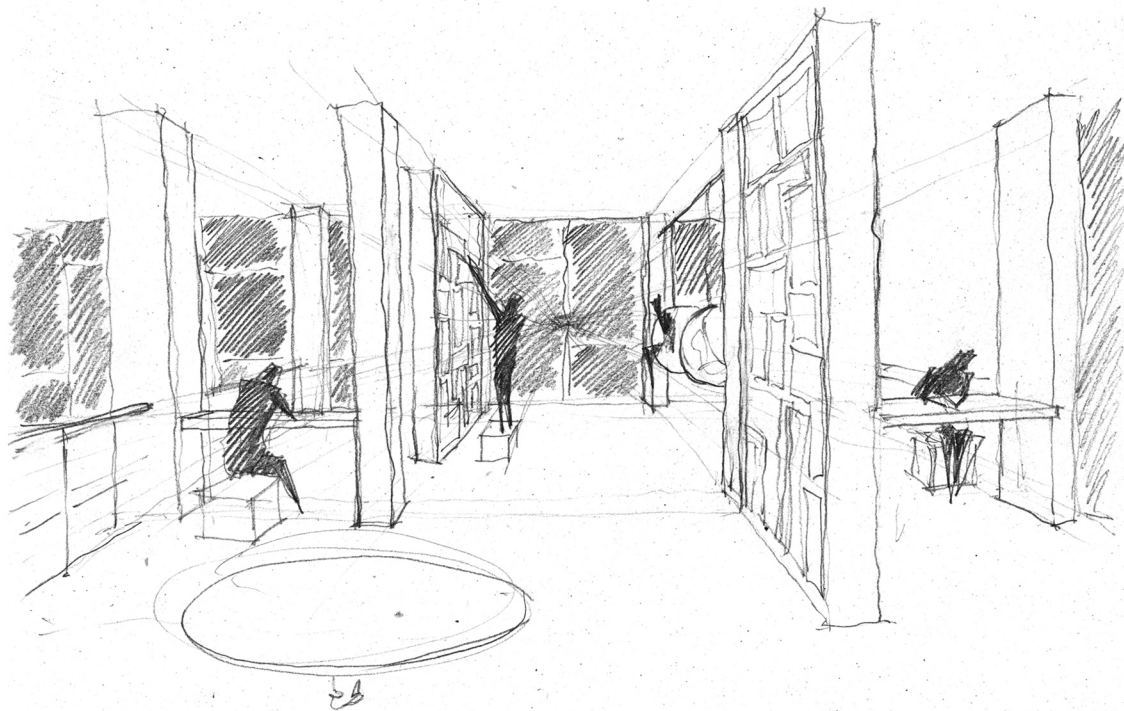

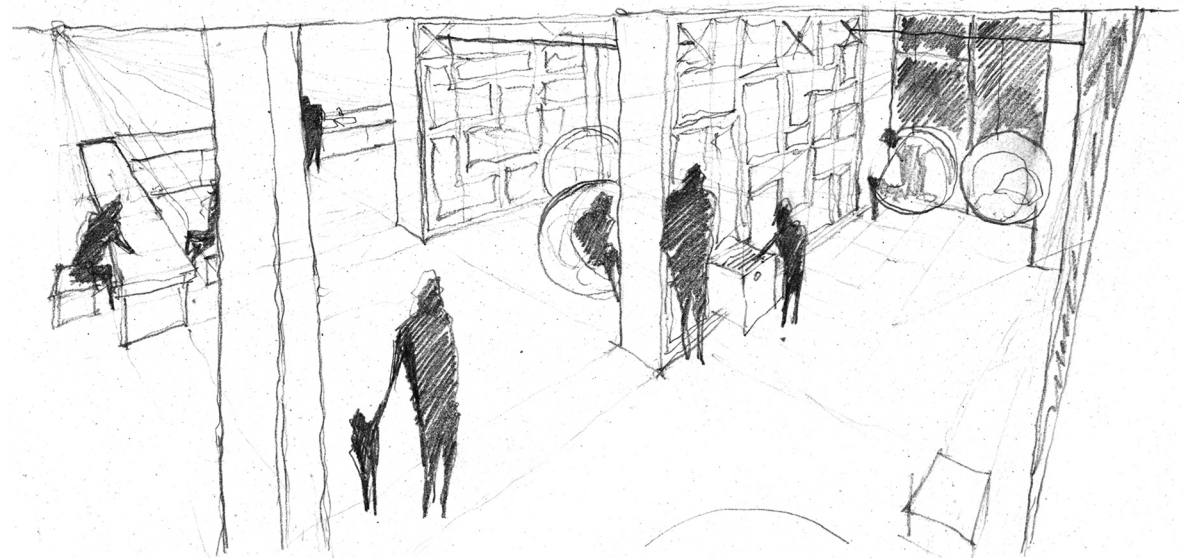
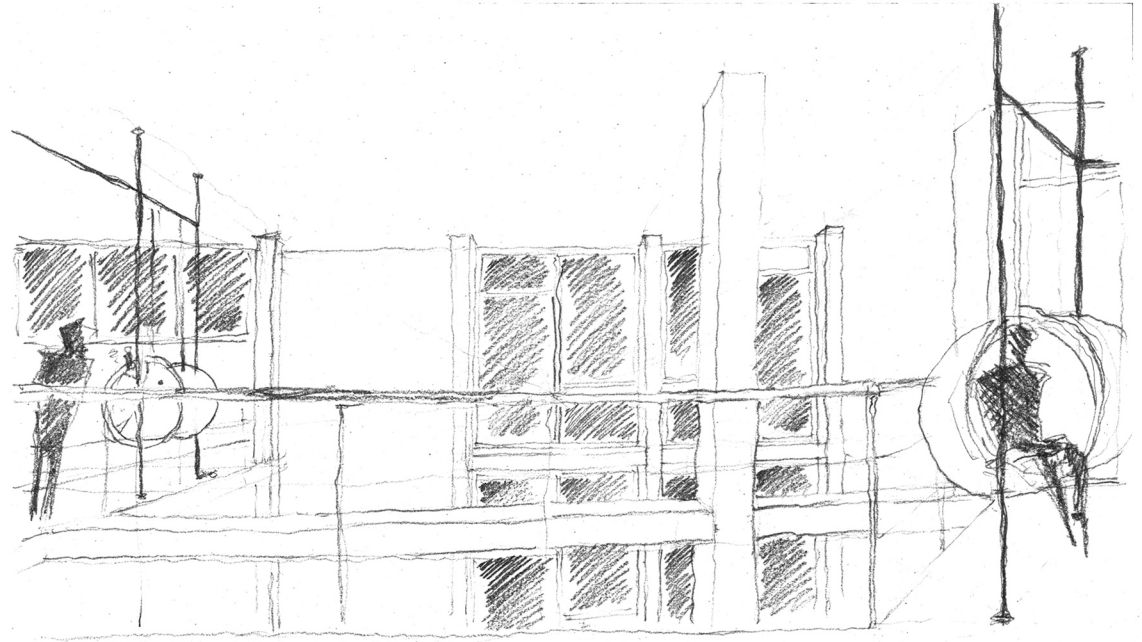
δυτική όψη

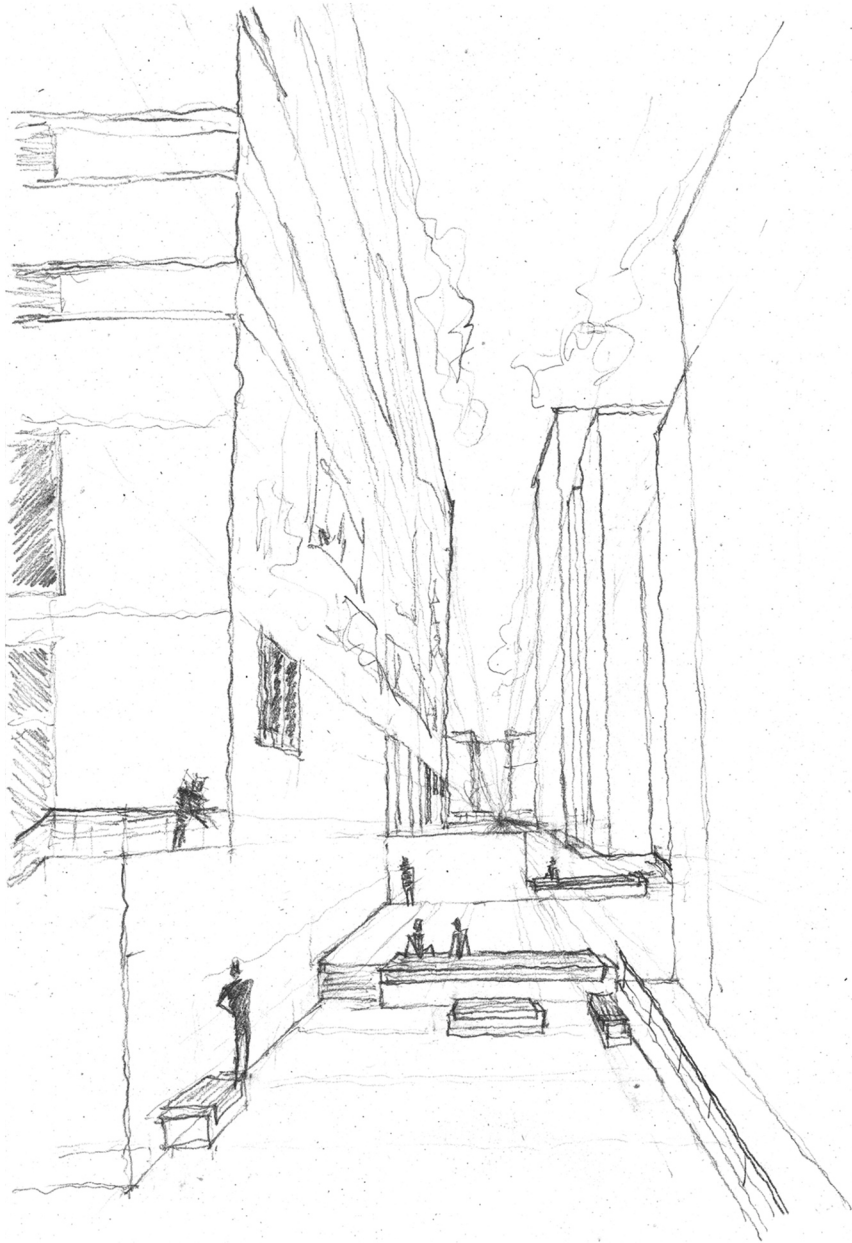

ανατολική όψη

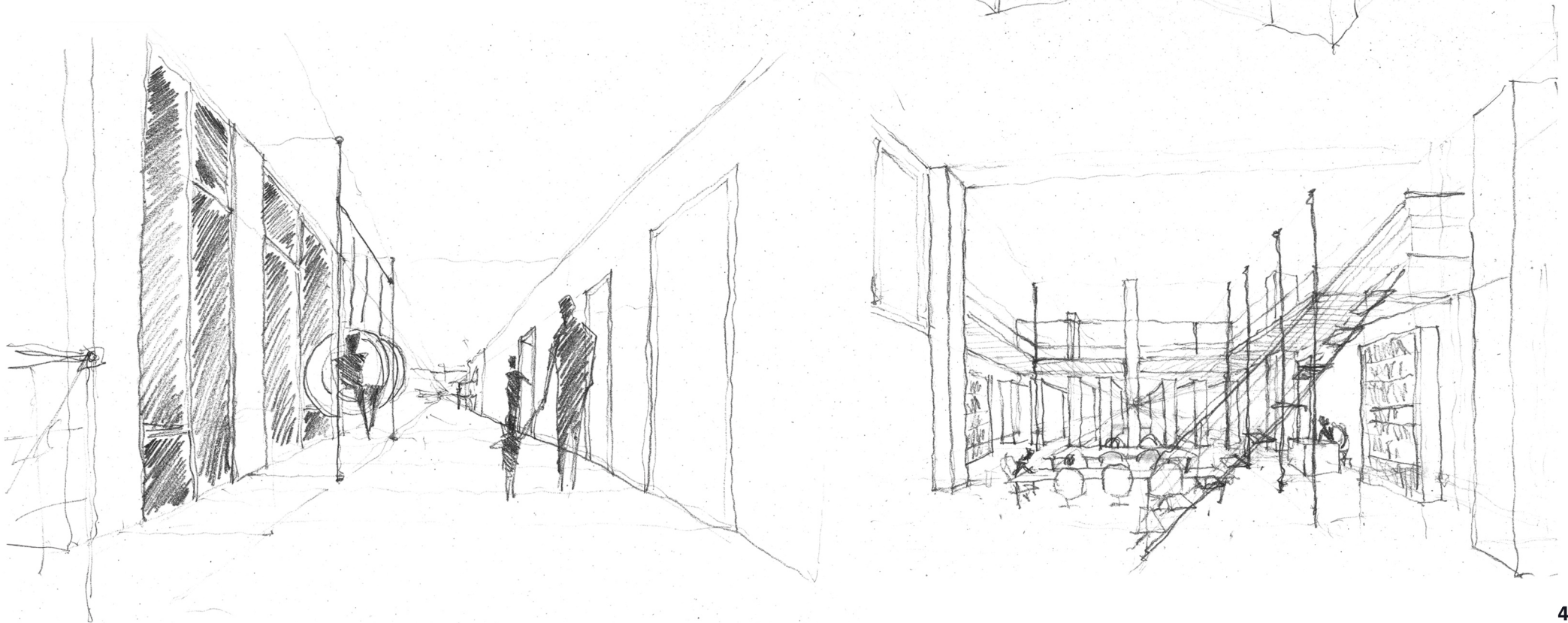
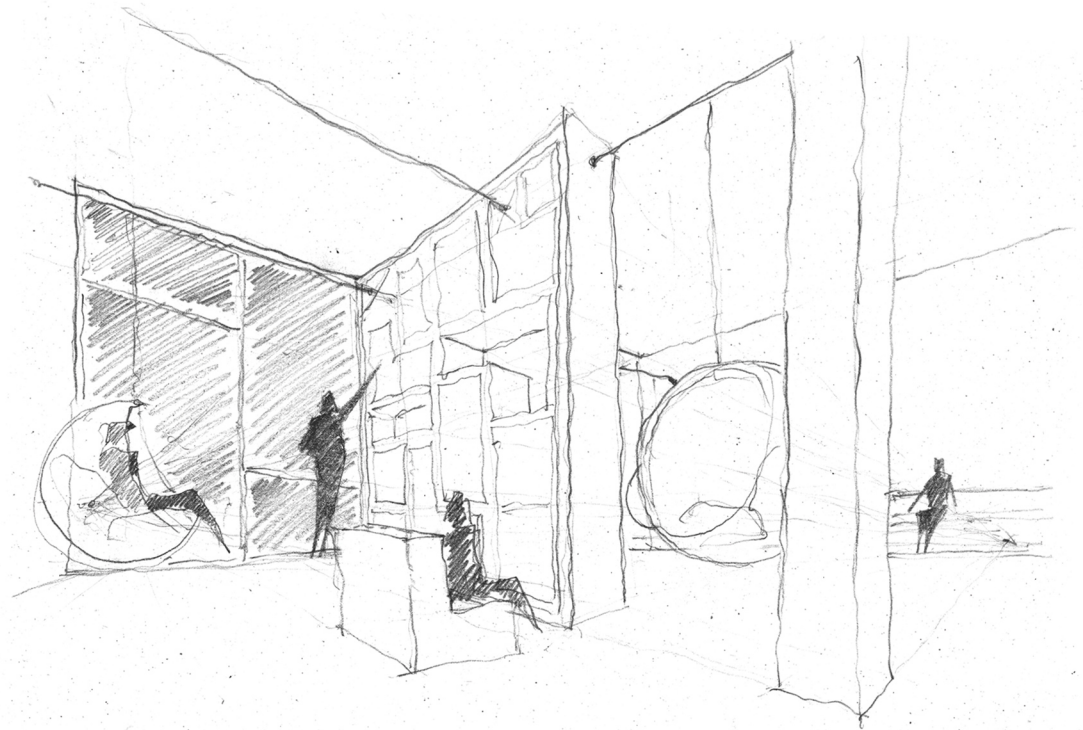

.11 παράρτημα

